

N:o 206.

Ank. till Riksd. kansli den 17 maj 1909, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående vissa med afvittringen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker sammanhängande förhållanden, samt en i ämnet väckt motion.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 110) af den 17 mars 1909 har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att i afseende å nedannämnda, med afvittringen inom de områden af Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, beträffande hvilka Kungl. Maj:ts befallningshafvande ännu icke meddelat afvittringsutslag, sammanhängande förhållanden besluta som följer, nämligen:

1:o) att, där afvittring af hemman eller nybyggen så verkställas att särskildt område i inägor utlägges åt hvarje brukningsdel, samt därvid till vinnande af lämpligt skifte en eller flera delägare nödgas utflytta, i afseende å sådan utflyttning hvad angående understöd af allmänna medel till utflyttningar i följd af laga skiften är stadgadt skall äga motsvarande tillämpning;

2:o) att, där vid afvittring ofvan odlingsgränsen till hemman eller nybygge hörande mark efter ty särskildt stadgas måste för tillgodo-

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 4 Saml. 1 Afd. 137 Häft. (N:is 206 o. 207.) 1

seende af nomadlapparnas behof af renbete, renskiljningsplats eller flyttningssväg för renarna afstås mot erhållande af annat, kronan tillhörigt område, den för dylikt fall stadgade ersättning för odling och utflyttning skall utbetalas från anslaget till skiften och afvittringar;

3:o) att, där hemman eller nybygge helt eller delvis blifvit efter beslut i vederbörlig ordning för ändamål, hvarom nyss är sagdt, innan områdestilldelningen ägt rum, till statsverket inlöst, område icke skall vid afvittringen upptagas för hemmanet, nybygget eller den inlösta delen däraf, där sådant ej af hänsyn till enskild rätt påkallas, samt att i afseende på allmänna utskylder och besvär, hvilande på hemman, nybygge eller del däraf, som sålunda icke fått område för sig upptaget, skola iakttagas de föreskrifter, Kungl. Maj:t kan komma att meddela;

4:o) att, där å lägenhet ofvan odlingsgränsen, som blifvit utan vederbörligt tillstånd anlagd eller för hvilken upplåtelsen meddelade föreskrifter angående byggnads- eller odlingsskyldighet icke blifvit behörigen fullgjorda, innehafvare verkställt sådana arbeten eller nedlagt sådana kostnader, att han efter pröfning af Kungl. Maj:ts befallningshafvande finnes vara förtjänt att vid lägenheten bibehållas, samt befallningshafvanden pröfvar detta kunna tillåtas utan förnärmande af enskild rätt och utan att nomadlapparnas intressen äfventyras, åt sådan lägenhet må vid afvittringen i mån af tillgång utläggas särskildt område af såväl inägor som husbehofsskog samt lägenheten till innehafvaren upplåtas och, efter det upplåtelsebref af Kungl. Maj:ts befallningshafvande utfärdats, i jordeboken upptagas såsom frälsetorp utan mantal;

5:o) att åt lägenhet, hvarom under 4:o) förmäles, icke må utläggas mera husbehofsskog än åt hemman af motsvarande storlek i samma trakt, och att dylik lägenhet icke må tillerkännas andel i samfälld husbehofsskog; samt

6:o) att vid afvittring ofvan odlingsgränsen lämpliga områden skola, där detta kan ske utan förnärmande af öfriga intressen, som äro på afvittringen beroende, afsättas för att i enlighet med de bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar, upplåtas till nybyggeslägenheter åt lappar, hvilka helt eller hufvudsakligen öfvergifvit nomadlivet.

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll i ärendet anført följande:

»Såsom jag i mitt anförande till statsrådsprotokollet den 15 maj 1908 vid förnyad anmälan af Riksdagens skrifvelse den 10 maj 1905 angående vissa ändringar i gällande föreskrifter rörande afvittringen

framhållit, äro vissa af de stadganden, hvilka påkallas af den utaf mig vid samma tillfälle förordade omregleringen beträffande afvittringsverket, af beskaffenhet att böra meddelas i den ordning, som i § 87 regeringsformen föreskrifves. Nådiga propositioner till Riksdagen i dessa ämnen hafva ock denna dag blifvit af Eders Kungl. Maj:t beslutade. Vid föredragning af frågan om framläggandet af den ena af dessa propositioner har jag haft anledning erinra om nödvändigheten att själfva den planerade nya afvittringsförfattningen utfärdas i administrativ ordning, och i mitt berörda anförande den 15 maj 1908 har jag lämnat en närmare redogörelse för de principer, på hvilka denna författning synes mig böra byggas. Vid samma tillfälle har jag ock framhållit, hurusom för genomförandet af vissa bland de bestämmelser, hvilka innefattas i förstberörda lagförslag eller äro afsedda att inflyta i den nya afvittringsförfattningen, lärar blifva nödvändigt, att statsverket åtager sig vissa uppoftningar i form af ekonomisk subvention, anslag af kronomark eller eljest. För inhämtande af Riksdagens samtycke i dessa hänseenden synes nådig proposition nu böra till Riksdagen aflåtas, och får jag därför till närmare utredning af denna fråga erinra om följande.

Ett af de hufvudsakliga syftemålen med den ifrågasatta nya afvittringsförfattningen är att närmare genomföra de förändrade principer beträffande skogstilldelning vid afvittring, som angifvas i 1905 års riksdags genom nådiga kungörelsen den 20 april 1906 promulgerade beslut. Om dessa principer genomföras på det sätt, som blifvit af mig föreslaget, så att särskildt husbehofsskogsområde såvidt möjligt utlägges åt hvarje brukningsdel, ligger i själfva verket den frågan nära till hands, om icke en för odlingens höjande synnerligen angelägen delning jämväl af inägorna under vissa förutsättningar skulle kunna företagas redan i och med områdestilldelningen vid afvittringen. Af skäl, dem jag vid den tidigare föredragningen af detta ärende framhållit, synes mig denna fråga böra besvaras jakande, och jag har vid samma tillfälle i hufvudsak angifvit, huru en dylik delning enligt min uppfattning bör verkställas och hvilken karaktär rättsligen bör tilläggas densamma. De sålunda ifrågasatta bestämmelserna med afseende på sättet för områdestilldelningens verkställande innebära tydligen, äfven hvad inägorna beträffar, en väsentlig nyhet i jämförelse med nu gällande föreskrifter i ämnet, enligt hvilka hvarje delägare regelmässigt skall bibehållas vid sina inägor och endast undantagsvis är skyldig att med dessa ingå i byte med annan delägare eller med kronan. Bland annat komma att uppstå frågor om utflyttningar och om gäldandet af de kostnader, som däraf föranledas. Med hänsyn till beskaffenheten af ifrågavarande ägo-

delningar, sådana de blifvit af mig föreslagna, syues det härvid vara det riktiga, att staten till täckandet af berörda kostnader bidrager i samma mån, som enligt redan gällande bestämmelser sker i fråga om utflyttningar i följd af laga skiften. De utgifter, som förorsakas statsverket härigenom äfvensom genom det kostsammare sättet för områdestilldelningens genomförande, torde blifva ganska obetydliga och i hvarje fall icke på långt när jämförliga med de bidrag till skifteskostnaderna, som staten redan lämnat vid laga skiften inom trakter, som varit vida bättre lottade än de nu ifrågavarande.

Vid tidigare föredragning af detta ärende har jag jämväl haft tillfälle erinra hurusom vid ännu återstående afvittringsförrättningar ofvan odlingsgränsen större omsorg än hittills bör ägnas åt lappbefolkningens intressen. Någon fullständig lösning af lappfrågan kan visserligen icke redan nu uppnås, men väl kunna, om afvittringen verkställles med större förutseende än hittills, afsevärda lättnader omedelbart beredas den nomadiserande lappbefolkningen och möjlighet hållas öppen för framtida åtgärder af större räckvidd. Ägnades i detta hänseende alls ingen tanke åt framtiden, så komme säkerligen framdeles stora kostnader att åsamkas statsverket, hvilka statsmakterna nu torde hafva i sin hand att genom ett mera framsynt reglerande af afvittringsverket till största delen undvika. Framför allt torde, såsom jag tidigare erinrat, mycket i nämnda syfte kunna vinnas genom föreskrifter, att områdestilldelningen verkställles på ett sätt, som mera beaktar lappbefolkningens intressen. Härvid kan emellertid inträffa, att vissa kostnader blifva oundvikliga, om ändamålet helt skall stå att vinna. Det kan nämligen visa sig nödvändigt att i den nomadiserande lappbefolkningens intresse taga i anspråk till hemman eller nybygge hörande mark. Ett af förstberörda lagförslag afser att för dylika fall ålägga vederbörande ägare eller åbo förpliktelse att åtnöjas med ersättning i annat, kronan tillhörigt område inom afvittringslaget, men dylikt tvångsutbyte kan tydligen icke få förekomma, utan att ägaren eller åbon tillerkännes ersättning af statsmedel för odling och husflyttning, där sådant af jordbytet föranledes, något som jämväl beaktats i det berörda lagförslaget. Dylik ersättning torde vara af beskaffenhet att böra utgå af anslaget till skiften och afvittringar, och torde följaktligen Riksdagens medgifvande till medlens utbetalande af berörda anslag nu böra inhämtas. I vissa fall lär det emellertid visa sig omöjligt att i nyssnämnda form bereda vederbörande ägare eller åbo ersättning för mark, som finnes vara för renskötseln oundgängligen erforderlig. Någon annan utväg synes då icke stå öppen, än att den för nämnda ändamål erforderliga marken af

statsverket förvärfvas antingen expropriationsvis med tillämpande af renbeteslagen den 1 juli 1898 § 33 eller ock genom inlösen efter frivillig öfverenskommelse. Utredning och förslag angående behovet af och villkoren för sådana markförvärf synas med minsta kostnader för statsverket kunna företagas i sammanhang med afvittringen, och genom ett sådant tillvägagångssätt vinnes ock den fördelen, att, om inlösen kan hinna ske, innan områdestilldelningen ägt rum, område icke behöfver vid afvittringen upptagas för hemman, nybygge eller del däraf, som blifvit till statsverket inlöst, såframt ej sådant upptagande påkallas af hänsyn till enskild rätt. De medel, som för dessa markförvärf erfordras, synas lämpligen böra af Riksdagen äskas först efter hand som dylika förvärf visa sig af behovet påkallade. Då hemman eller nybygge helt eller delvis inlöses och nedlägges för att i renkötselns intresse disponeras, erfordras föreskrifter, huru förhållas bör i afseende på utgörandet af därå hvilande allmänna utskylder och besvär. Bestämmelser i detta hänseende synas lämpligen böra af Eders Kungl. Maj:t meddelas, och torde de obetydliga belopp, hvilka enligt sålunda meddelade föreskrifter kunna komma att utgå såsom ersättning för dylika onera lämpligen kunna af Eders Kungl. Maj:t förskottsvis utanordnas för att sedermera anmälas till ersättande af Riksdagen. Hvad slutligen särskildt angår den del af lappbefolkningen, som helt eller delvis öfvergifvit nomadlifvet, så utgör visserligen äfven frågan om ordnandet af dess ställning ett spörsmål, hvars besvarande i hög grad är beroende på ytterligare utredning. I detta ärende redan förebragt material synes emellertid gifva vid handen, att utan åsidosättande af öfriga intressen, som äro på afvittringen beroende, områden, lämpliga till nybyggen åt dylika lappar, kunna i tillräcklig mängd reserveras. Detta synes då ock, till undvikande af framtida besvär och kostnad, böra ske och frågan om de sålunda afsatta områdenas disponerande lämnas att af Eders Kungl. Maj:t framdeles, efter verkställd utredning, pröfvas och afgöras.

I mitt förutnämnda anförande den 15 maj 1908 har jag äfven berört frågan om de s. k. inhysingarnas ställning. Under återopande af hvad jag därvid anført får jag såsom min mening framhålla, att äfven åt inhysingslägenhet, d. v. s. lägenhet ofvan odlingsgränsen, som blifvit utan vederbörligt tillstånd anlagd eller för hvilken vid upplåtelsen meddelade föreskrifter angående byggnads- eller odlingskyldighet icke blifvit behörigen fullgjorda, vid afvittringen måtte utläggas särskildt område af såväl inägor som husbehofsskog, såframt Kungl. Maj:ts befallningshafvande finner, att innehafvare å lägenheten verkställt

sådana arbeten eller nedlagt sådana kostnader, att han må anses förtjänt att vid densamma bibehållas, samt befallningshafvanden pröfvar detta kunna tillåtas utan förnärmande af enskild rätt och utan att nomadlapparnas intressen äfventyras. Husbehofsskogsområde, som utlägges åt inhysingslägenhet, lär under inga förhållanden få vara större, än som tilldelas hemman eller nybyggen af motsvarande storlek i samma trakt, och torde dylik lägenhet icke böra tillerkännas andel i allmänning eller samfälld husbehofsskog. Sedan område sålunda blifvit utlagdt åt inhysingslägenhet, bör upplåtelsebref å densamma af Kungl. Maj:ts befallningshafvande utfärdas och lägenheten sedermera i jordeboken upptagas såsom frälsetorp utan mantal.

Såsom jag vid mitt anförande till statsrådsprotokollet den 12 sistlidne januari vid anmälan af frågan om reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel haft tillfälle erinra, komma, om de af mig framställda förslagen till afvittringsverkets ordnande vinna bifall, äfvensom af andra skäl, dem jag vid nyssnämnda tillfälle antydt, vissa Riksdagens beslut att erfordras i fråga om det ordinarie anslaget till skiften och afvittringar, särskildt i den riktning, att anslaget förändras till förslagsanslag. Detta utgör emellertid en fråga, till hvilken jag anhåller att i annat sammanhang få återkomma.

I samband med nu föreliggande ärende anser jag mig slutligen böra anmäla en underdånig skrifvelse af den 9 december 1908, hvori kronolänsmannen K. J. Lundberg, enligt af Tärna socknemän genom beslut å kommunalstämma lämnadt uppdrag, på anförda skäl anhållit, att afvittringen inom socknen så skyndsamt som möjligt måtte fullbordas. Vid bifall till de af mig framställda förslagen till afvittringsverkets ordnande lär denna skrifvelse icke böra föranleda någon särskild Eders Kungl. Maj:ts åtgärd.»

Motion.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en i Andra Kammaren väckt motion (n:o 270) däri herr *Carl Lindhagen* hemställt, att Riksdagen med anledning af ifrågavarande proposition ville:

1:o) dels anhålla hos Kungl. Maj:t att efter vunnen utredning hufvudgrunderna för upplåtelser af redan upptagna inhyseslägenheter enligt punkterna 4 och 5 i propositionen måtte underställas Riksdagen eller, om detta ej låter sig göra, att vid dessa upplåtelser måtte tagas hänsyn till de i motionen gjorda erinringar, dels besluta, att befallningshafvandes utslag i detta ämne skola i hela sin vidd underställas Kungl. Maj:ts pröfning; och

2:o) anhålla hos Kungl. Maj:t att grunderna för disposition af nybyggeslägenheter afsatta åt lapparna måtte underställas Riksdagen.

Beträffande de skäl motionären förebragt till stöd för sin framställning, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

I ändamål att reglera afvittringsverket inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker i enlighet med 1905 års Riksdags beslut i ämnet har Kungl. Maj:t, som enligt hvad af statsrådsprotokollet framgår kommer att i administrativ ordning utfärda ny afvittringsförfattning, förelagt innevarande Riksdag dels åtskilliga lagförslag i hithörande frågor dels ock nu ifrågavarande på lagförslagen delvis beroende framställning angående vissa med afvittringen sammanhängande förhållanden. Berörda lagförslag, som öfverlämnats till lagutskottets förberedande behandling, hafva af detta utskott utan ändring tillstyrkts; och har likaså statsutskottet för sin del funnit sig böra tillstyrka den till dess behandling öfverlämnade propositionen, dock med jämkning i ett afseende, hvarom nedan vidare förmäles.

Beträffande de särskilda punkterna i Kungl. Maj:ts proposition samt herr Lindhagens motion får utskottet anföra följande.

Punkt 2:o. Ofvanberörda lagförslag omfatta, jämte andra, förslag till lag angående marks afstående för nomadlapparnas behof vid afvittring ofvan odlingsgränsen, innehållande, bland annat, att där vid afvittring ofvan odlingsgränsen inom de områden af Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, beträffande hvilka Konungens befallningshafvande ännu icke meddelat afvittringsutslag, finnes nödigt att för tillgodoseende af nomadlapparnas behof af renbete, renskiljningsplats eller flyttningsväg för renarna taga i anspråk till hemman eller nybygge hörande mark, ägaren eller åbon skall vara pliktig afstå hvad för ändamålet erfordras mot erhållande af annat, kronan tillhörigt område inom afvittringslaget; att ägaren eller åbon skall vara berättigad att af statsmedel undfå ersättning såväl för odling som för utflyttning, där sådant af jordbytet föranledes; samt att vid ersättningens beräkning skiftesstadgans föreskrifter i tillämpliga delar skola lända till efterrättelse.

Den ersättning, som sålunda kan komma att utgå, torde lämpligen, såsom i propositionen afses, böra utbetalas från det i riksstaten för närvarande såsom reservationsanslag uppförda anslaget till skiften och afvittringar, hvilket, om detsamma, såsom utskottet i annat sammanhang med anledning af därom af Kungl. Maj:t gjord framställning föreslår, förändras till förslagsanslag, lärer därtill lämna tillgång.

*Utskottets
yttrande.*

Punkterna 4:o och 5:o. Den under dessa punkter för innehafvare af inhysseslägenheter föreslagna rätt torde af billighetsskäl och ur synpunkten af önskvärdheten att särskildt i ifrågavarande del af landet bibehålla befintliga småbruk böra medgifvas. Men vill utskottet härvid framhålla, att vid pröfningen i hvarje särskildt fall, huruvida sådan rätt må åtnjutas, synnerlig uppmärksamhet må ägnas däråt, att rätten icke medgifves för lägenhet, som innehafves i spekulativt syfte. I detta afseende torde hvad Kungl. Maj:t i propositionen n:o 226 angående det under nionde hufvudtiteln uppförda anslaget till skiften och afvittringar i fråga om statsbidrag till gäldande af kostnaderna för vissa laga skiften i Juckasjärvi och Karesuando socknar föreslagit därom, att sådant bidrag icke skulle utgå till bolag eller sådan enskild ägare eller innehafvare af i skiftet ingående fastighet, hvilken icke vore mantalsskrifven inom socknen, böra vinna beaktande. Beträffande upplåtelser af inhysseslägenheter enligt förevarande punkter har motionären ifrågasatt, dels att hufvudgrunden för upplåtelseorna skulle underställas Riksdagen och dels att Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utslag i mål af hithörande slag skulle underställas Kungl. Maj:ts pröfning. Enligt utskottets förmenande torde emellertid ifrågavarande ärenden icke vara af den betydenhet och omfattning, att de föreslagna åtgärderna äro af behovet påkallade. Beträffande särskildt motionärens sistberörda förslag vill utskottet erinra därom, att hvarje särskildt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes nyssberörda beslut kan genom att öfverklagas dragas under Kungl. Maj:ts pröfning.

Punkt 6:o. Emot Kungl. Maj:ts förslag i denna punkt, i hvad det afser afsättning vid afvittring af mark till nybyggeslägenheter åt lappar, har utskottet icke något att erinra. Såvidt förslaget innehåller, att marken skulle upplåtas i enlighet med bestämmelser, som Kungl. Maj:t kommer att meddela, har utskottet däremot icke ansett sig kunna biträda detsamma. I detta ämne har departementschefen i annat sammanhang (prop. 108) yttrat följande:

»Sedan staten — — —, i samband med afvittringarna reserverat mark för såväl nomadiserande som jordbrukande lappar, torde särskilda bestämmelser böra meddelas angående de villkor, hvarpå dessa områden skola åt dem för ena eller andra ändamålet upplåtas. Afvittringsverket synes emellertid icke böra uppehållas af den utredning, som härför kan befinnas erforderlig och som bland annat lär komma att afse de omtvistade frågorna, huruvida hufvudgrundsatserna i lagen om lapparnas rätt till renbete i Sverige den 1 juli 1898 böra under-

kastas en revision och huruvida odlingsmark lämpligen bör upplåtas jämväl åt lappar, som önska med jordbruk förena renskötsel.»

Hvad departementschefen sålunda anført, synes gifva stöd åt den uppfattningen, att frågan om grunderna för upplåtelse af de för lapparna afsatta nybyggeslägenheterna står i så nära samband med de förhållanden, som falla under renbeteslagen, att nämnda fråga bör afgöras i sammanhang med förestående revision af berörda lag och således samtidigt med denna underställas Riksdagens pröfning. Emellertid torde för detta ändamåls vinnande annan Riksdagens åtgärd icke nu erfordras, än att affattningen af Riksdagens beslut rörande förevarande punkt af Kungl. Maj:ts förslag bringas i öfverensstämmelse med ofvan angifna uppfattning.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

a) att Riksdagen, med anledning af Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition samt herr Lindhagens förevarande motion må i afseende å nedannämnda, med afvittringen inom de områden af Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, beträffande hvilka Kungl. Maj:ts befallningshafvande ännu icke meddelat afvittringsutslag, sammanhängande förhållanden besluta:

1:o) att, där afvittring af hemman eller nybyggen så verkställs, att särskildt område å inägor utlägges åt hvarje brukningsdel, samt därvid till vinnande af lämpligt skifte en eller flera delägare nödgas utflytta, i afseende å sådan utflyttning hvad angående understöd af allmänna medel till utflyttningar i följd af laga skiften är stadgadt skall äga motsvarande tillämpning;

2:o) att, där vid afvittring ofvan odlingsgränsen till hemman eller nybygge hörande mark efter ty särskildt stadgas måste för tillgodoseende af nomadlapparnas behof af renbete, renskilningsplats eller flyttningsväg för renarna afstås mot erhållande af annat, kronan tillhörigt område, den för dylikt fall stadgade ersättning för odling och utflyttning skall utbetalas från anslaget till skiften och afvittringar;

3:o) att, där hemman eller nybygge helt eller

delvis blifvit efter beslut i vederbörlig ordning för ändamål, hvarom nyss är sagdt, innan områdestilldelningen ägt rum, till statsverket inlöst, område icke skall vid afvittringen upptagas för hemmanet, nybygget eller den inlösta delen däraf, där sådant ej af hänsyn till enskild rätt påkallas, samt att i afseende på allmänna utskylder och besvär, hvilande på hemman, ny bygge eller del däraf, som sålunda icke fått område för sig upptaget, skola iakttagas de föreskrifter, Kungl. Maj:t kan komma att meddela;

4:o) att, där å lägenhet ofvan odlingsgränsen, som blifvit utan vederbörligt tillstånd anlagd eller för hvilken vid upplåtelsen meddelade föreskrifter angående byggnads- eller odlingsskyldighet icke blifvit behörigen fullgjorda, innehafvare verkställt sådana arbeten eller nedlagt sådana kostnader, att han efter pröfning af Kungl. Maj:ts befallningshafvande finnes vara förtjänt att vid lägenheten bibehållas, samt befallningshafvanden pröfvar detta kunna tillåtas utan förnärmande af enskild rätt och utan att nomadlapparnas intressen äfventyras, åt sådan lägenhet må vid afvittringen i mån af tillgång utläggas särskildt område af såväl inägor som husbehofsskog samt lägenheten till innehafvaren upplåtas och, efter det upplåtelsebref af Kungl. Maj:ts befallningshafvande utfärdats, i jordeboken upptagas såsom frälsetorp utan mantal;

5:o) att åt lägenhet, hvarom under 4:o) förmäles, icke må utläggas mera husbehofsskog än åt hemman af motsvarande storlek i samma trakt, och att dylik lägenhet icke må tillerkännas andel i samfälld husbehofsskog; samt

6:o) att vid afvittring ofvan odlingsgränsen lämpliga områden skola, där detta kan ske utan förnärmande af öfriga intressen, som äro på afvittringen beroende, afsättas för att i enlighet med bestämmelser, som framdeles komma att meddelas, upplåtas till nybyggeslägenheter åt lappar, hvilka helt eller hufvudsakligen öfvergifvit nomadlifvet;

b) att herr Lindhagens motion, såvidt den icke genom hvad utskottet under a) föreslagit vunnit afseende, icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 maj 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.